

ÁR ÑOHO AR TIMOTEO

Ár ñoho ar he'mi bi 'yot'a ar Pablo bi mempa ar Timoteo

Ar nzengwa

¹ Nuga dar Pablo, ár mpotegi ar tsi Hmu Hesukristo ngu bi benga Jö, ne bi 'bepkagi ga mönga ar te hiñham'u da göts'i, xi ñöt'wabi gatho nu'u togo da ñ'emui ar tsi Hmu Hesukristo.

² Di ot'a nunar he'minu, Timoteo, ngu ma hmöka t'u'i. Jö ma Dadahu ne ma tsi Hmuhu Hesukristo da hwék'a'i yá ñho, ne da ko ár mui da max'i gi 'bu n'ar hogam'ui.

Ar Pablo xipabi ar Timoteo da damajöni togo ar tsi Hmu Hesukristo

³ Jö di umba njamödi togo di pepabi hinte tsuka ma mfeni, ngu bi mepabi ma pale mam'et'o n'ehe, ne parxui di beñ'a'i nú'mu di apa Jö.

⁴ Di beni hanja ga nzoni nú'mu nda ñhehu, di nemhö ga pengi ga hant'a'i, ne ga njohya man'agi.

⁵ Bi e ha ma mfeni nö'ö ar hoga ñ'emui gi pets'i hingi ñ'entho, di hñöxa ngu mi pe'sa m'et'o ri möle Loida. M'efa bi gohwi ri nönö Eunise, ne di pödi bi thok'a'i n'ehe.

⁶ Jange di 'bep'a'i xa gi umba ri mui gi japi da xu nunar nt'uni xi hwék'a ár Hñö Jö nú'mu da hus'a ma 'ye.

⁷ Ngetho Jö xi 'rakagihu ar ts'edi ga tsethu, da nja ma mhötehu, ga su ma mfenihu, hinga ga ntsuhu.

⁸ Jange yo ma gi ntsa gi mö xka ñ'emui ar tsi Hmu, ne hingi nkoni di ntsixkwi, nuga di jot'a har fadi ngetho di mömba ár mhö Jö. Datwa majöni n'ehe, mödi da nt'utsa'i ne gi tho nzeye ya thogi, ne Jö da 'ra'a ar ts'edi gi tho gathoyu.

⁹ Gehnu bi pokagihu, ne bi zonkagihu ga 'buhu n'ar m'ui xint'axi. Bi jap'u hinge xa di pehu ya ñho. Njap'u xki beñ'ö nda hwëgagihu nuya ñhoyu nu'mu nga ñ'emuihu ar tsi Hmu Hesukristo. Maham'u xki benga njap'u nda 'yot'e nú'mu himi thokta ar ximhai.

¹⁰ Ha xi nheki nuya payu xi zokwa ma tsi Pohotehu Hesukristo, togo bi hñoka ar ndöte, ne bi guka har hyats'i ar te hiñham'u da göts'i, mi mönga ar hoga mhö.

¹¹ Ne nuga bi thuxkagi ngu ar mpote ga mönga nunar hoga mhönu, ne ga utwabi nu'u hingya xodyo.

¹² Jange di thoka gatho nuya thogipya. Hindi ntsa ga dapa majöni ár mhö Jö, ngetho di poka togo xta ñ'emuihi. Ne di pödi xiñho pe'sa ar ts'edi da supka ma te xta ent'wa hár 'ye, ga to'mi da zo ar pa da thöxamajöni.

¹³ Tenga nuya hoga mhö xka 'yoxkagi xta mö, ne gi tenga ar ñ'emui ne ar mhöte di pe'su, ngetho di 'buhwihu ar tsi Hmu Hesukristo.

¹⁴ Ngetho xi t'a'a ár ts'edi ár Hñö Jö 'bu ha ri mu, su nunar hoga mhö xi t'ent'a ha ri 'ye.

¹⁵ Ngu xka pödi, gatho nuya ku me Asia bi hyegasewa, 'rayu ar Figelo ne ar Ermogene.

¹⁶ Har tsi Hmu da hwëkwa ár njöpi ar ku Onesiforo ne gatho yá möni, ngetho himbi ntsa ba e bi

k'öska har fadi, ne ba penga nzeye ya pa bi hubga ma muí.

¹⁷ Ngu mi zokwa Nroma, dama bi hyongagi ne bi dingagi.

¹⁸ Dá me'spa ar nhwëki ar tsi Hmu nú'mu xta hñö'spa majöni ar tsi Dada. Gi pöke xiñho hangu bi maxkagihu nú'mu ndi 'buhup'u Efeso.

2

N'ár hoga 'bego ar tsi Hmu Hesukristo

¹ Nu'ge pontho ma t'u'i har ñ'emui, umba ri muí gi pepa Jö. Ju nunar ts'edi xi hwëgagihu ar tsi Hmu Hesukristo.

² Ne nö'ö xka 'yoxkagi xta mönga mateda ya mhunts'i, 'yent'wa ha yá 'ye nu'u gi handi 'bui xiñho ne da tsá da uta ma'ra.

³ Jange nu'ge 'mu, tseta ya thogi ngu n'ár hoga 'bego ar tsi Hmu Hesukristo.

⁴ Jangu n'ar ndogu hingi tsá da me man'ar 'befi, honse hongá da numañho togo xi umba nunar 'befinu.

⁵ Njap'u nö'ö ntöhö n'ehe, nu'mu hinda ñ'eni ngu di 'ñepi, hinda t'umba ar nthöhö.

⁶ Ar mot'i nu'mu ne da nxofo, mahyoni da nu ár xanthe da mpefi m'et'o.

⁷ Nu xiñho nö'ö di xi'a'i, ne ar tsi Hmu da xok'a ri mfeni gi pödi teme di bonga gatho.

⁸ Benga ar tsi Hmu Hesukristo ár manganabeto ar Dabi, bi du ne bi mengi bi jo'spa ár te man'agi. Gehnu enga ar hoga mhö di mönga.

⁹ Ngetho di mönga nunar mhönu, di tho ar thogi di jot'wa har fadi ngu n'ar hyote. Mödi nunár mhö Jö hinda tsá da jot'i.

10 Jange di tseta ya thogi bi epkagi, di honi da ñ'emui ar tsi Hmu Hesukristo nu'u xi hwahna Jö, ne njap'u da mpohö ne da m'uhwi hár nsunda gatho ya pa.

11 Majöni nunar mhö enö njawa:

Nu'mu da tuwihu ar tsi Hmu Hesukristo, ma ga 'buhwihu n'ehe.

12 Nu'mu ga tsethu gatho nö'ö di ñepkagihu, ma ga ndöwihu n'ehe.

Ha nu'mu ga koñhu'ö, ma da kongagihu n'ehe.

13 Nu'mu ga hehu di to'mhu ar tsi Dada, nö'ö hinda hyegagihu,

ngetho hinda tsä da pata ár ne.

Ar hoga 'bego numañho Jö

14 Bembabi ya ku ne zo hár nthandi Jö hinda ntsahñöki, ngetho hinter ñho, hönse ts'okwa yá mfeni nu'u to ode.

15 Umba ri mui gi ñhoga'bego hár nthandi Jö, ngu n'ar 'bego hinte pe'sa te da m'etwa ár tsa, di mönga xiñho ar mhö majöni.

16 Hyep'u nuya mhö hinte o yá ñu, ngetho hinte ár ñho, hönse tsits'i da 'yot'a ya ts'oki nu'u togo ñö njap'u.

17 Nuyá ts'ont'uti ma da nungi ngu n'ar hñeni tsit'a ar ndo'yo. 'Ra nu'u to möñ'u, gehyu ar Imeneo ne ar Fileto.

18 Xi hyep'u nö'ö majöni, ngetho möñ'u xi mengi xi nte nu'u xki du, ne ts'okwa yá ñ'emui nu ma'ra.

19 Ha nuna teme xi mönga Jö, hinda tsä da mponi, damajöni enga njawa: Ar tsi Hmu pö nu'u togo yá meti'ö. Ne enö n'ehe: Dá hyep'u n'agitho

yá ts'oki gatho nu'u nomba ár thuhu ar tsi Hmu Hesukristo.

²⁰ Ha n'ar döta ngu te gatho janu har kuni, 'ra xi mhödi xi thoka k'axt'i ne t'axbojö, 'ra xi thoka zatho, ma'ra domhitho. 'Rayu mpe ha ya hoga 'befi, ma'ra mpe ha ya 'befi hints'u pe'sa ár nsu.

²¹ Njap'utho ya ku n'ehe, nö'ö togo da hyep'u yá ts'oki da 'weke da mepabi ar tsi Dada, da tsá da mpefi xiñho ne da 'ñe'spa ár nsu Jö, di 'bui da 'yot'a n'ar hoga 'befi ngu ne'ö.

²² Jange yo ma gi temba yá mfeni nu'u ya bötsi te gatho ne'u. Umba ri muí gi ñhogajö'i, gi pe'sa ar ñ'emui, ar mhöte, gi 'buhwi xiñho nu'u ma'ra ya ku mat'a Jö xint'axi yá mfeni.

²³ Yo gi japamasu nuya ntsamfödi hinte o yá 'ñu, hingi pödi tema di göts'i. Gi pöke hinte mañho njuki, honse u ar tsibi.

²⁴ Ngetho ár 'bego ar tsi Hmu hingi ho da ntsahñökiwi ma'ra. Nö'ö xiñho da mefi, di ñhogajö'i, di pödi da uta ma'ra, ne da tseta ya thogi.

²⁵ Da me'sa n'ar hogamuí da hñökwa nu'u togo hingi ne da numañho nö'ö mhö, xömhö Jö da umba ar seki da 'yot'wa ár ntso'mi, ne da zo yá mfeni nö'ö majöni.

²⁶ Ne njap'u da tsá da k'ot'a hár 'ye ar ts'ondöhi habu mi ku, mi japabi nda 'yot'a gatho nö'ö mi ne'ö.

3

Yá m'ui ya jö'i ár ngöts'i ya pa

¹ Di ne gi pödi n'ehe, nuya ngöxpa xa ma da ehe ya pa xiñhemi.

² Nuya jö'i xa ma da mhöse, di ne da me'sa nzeye ya m'ets'i, xa di nete, xa di ñ'ets'i, di tsanga Jö. Hindi ota yá dada, hindi ñ'otho yá njamödi, ne hindi ne da m'ui xiñho.

³ Hinte di ñ'otho yá mhöte ne yá nhwëki, di juxa ya nhemñö, di ne da 'yot'a gatho nö'ö ne'u, di thota yá nts'o, di utsal gatho nö'ö xiñho.

⁴ Ya hyate, ngut'a mbo yá kwe, di gese, m'et'o ne da njohya'u ne ka da hyonga Jö.

⁵ Ñ'udi ngu ya hogajö'ihmö, mödi hingi nheki ár ts'edi Jö ha yá müi. 'Wege, yo gi nthöskwiyu.

⁶ Ngetho 'rayu 'yo ha ya ngu ka ya 'behñö muxyá thai, ñhegi da hyat'a yá mfeni da 'yot'a gatho nö'ö ne'u.

⁷ Nuya 'behñöyu hyax'mü hongga tema 'ra'yo da bödi, ne hiñham'u da zonga ár ngöts'i da bö nö'ö majöni.

⁸ Nuya kate jö'iyu hingi ne da 'yoxa ár mhö Jö, jangu ar Hanes ne ar Hambre himbi ne bi 'yoxa nö'ö mi xipa ar Moise. Nuyü xi ts'oka yá mfeni, xi njot'wa ar goxthi hinda ñ'emüi.

⁹ Hinda tsä da nunga yá 'befi, ngetho da fötho hingi ho nö'ö möñ'u, ngu bi fötwa yá ts'o'befi nu'u himbi ne bi 'yoxa ar Moise.

¹⁰ Ha nu'ge xka temga ma nt'uti, xka pötka ma m'ui ne habu di ne ga tsoni, ma ñ'emüi, ma nkomüi, ma mhöte, ne hanja di tseta ya thogi.

¹¹ Gi pödi ya nt'utsa ne ya ügi da thohnu har hnini Antiokia, Ikonio, ne Listra. Gatho nuya thogiyu ar tsi Dada bi pokagi.

¹² Njap'u gatho nu'u ne da m'u xiñho di ñ'owi ar tsi Hmu Hesukristo, ma da tho ya nt'utsa n'ehe.

¹³ Ha nuya ts'ojö'i ne ya hyate 'yo di ma di hñuxa yá ts'oki, nu'u 'yo hat'a ma'ra ne nthat'u.

¹⁴ Jange nu'ge yo ma gi hyep'u nö'ö xka pödi ne xi zo ri mfeni xiñho, xka nut'wa yá hogam'ui nu'u togo xi ut'a'i.

¹⁵ Ngar t'ulo bötsitho nga pötwa ár T'ofö Jö, ne nuna tsá da 'ra'a ar hoga mfödi gi mpohö xki ñ'emui ar tsi Hmu Hesukristo.

¹⁶ Gatho ár T'ofö Jö, go bi unga ar mfeni'ö bi t'ot'i. Jange xiñho da t'uta ma'ra, da zopa yá mfeni, da zuí, ne da 'yot'wa ar 'ñu hanja da ñhogajö'i.

¹⁷ Ne njap'u nu'u tenga Jö di 'bui xiñho, hinte di k'at'wabi da me n'ar hoga 'befi.

4

Mömba ár hoga mhö Jö

¹ Di 'bep'a'i hár nthandi Jö ne ár nthandi ar tsi Hmu Hesukristo, togo ma da hñö'spa majöni gatho ya jö'i, nu'u di te ne nuya xi du, xta penga da ndö.

² Mömba ár mhö Jö, hiñham'u gi tsaya gi uta ma'ra, 'yot'wa ar 'ñu, tsui, zofö da m'ui xiñho. Pe'sa ar ts'eti gi mömba ár nt'uti Jö.

³ Ngetho ma da zo ya pa nuya jö'i hinda ne da 'yoxa ar hoga nt'uti. Dar nxöhi yá gu te gatho ne da 'yo'u, ma da munsa nzeýe ya utate da xipa nö'ö ne'u.

⁴ Hinda ne da 'yox'u nö'ö majöni. Ma da 'wege da 'yoxa ya 'bede xi bense ya jö'i.

⁵ Ha nu'ge su ri mfeni, tseta ya dumui, umba ri mui gi mömba ár hoga mhö Jö, 'yot'a xiñho nö'ö ar 'befi xi t'a'i.

⁶ Ngetho nuga bi dat'a ar pa nda ndatwabi ma te Jö ngu n'ar m'õñho, ne di 'ba ar 'ñu ga tsokwa nunar ximhainu.

⁷ Xta ot'a ar ts'edi xta ntöte har hoga tuhni, xta jwata ar 'befi xi t'akagi, ne xta pödi xta su xiñho ar ñ'emui bi t'utkagi.

⁸ Jange nupya xi 'beskatho ma nthöhö t'umba nu'u 'bu xiñho, ma da 'raka ár hoga ts'ut'wi ar tsi Hmu Hesukristo hár ngöts'i ya pa. Hinge honsegi, ma da t'umbabi gatho nu'u to'mi da penga man'agi.

Ar Pablo xipase ar Timoteo teme da 'yot'e

⁹ Jar möte gi e ngut'a gi k'öskagi.

¹⁰ Ngetho ar ku Dema bi ma Ntesalonika, bi denga ar ximhai bi zogasewa. Ar ku Kresente bi ma Galasia ne ar ku Tito bi ma Dalmasia.

¹¹ Honse di 'bu'bewa ar ku Luka. Xki ehe ba tsip'u ar ku Mörko, ngetho di hongá hár 'befi Jö.

¹² Ar ku Tikiko da pehni bi map'u Efeso.

¹³ Xki ehe ba hönkats'up'u ma pat'i da tso Ntroa hár ngu ar ku Karpo. Gi hö ya t'ofó, benga m'et'o gi hö nu'u xi t'ot'a nximhni.

¹⁴ Ar Handro nö'ö ar hwit'i xa xi 'yotka ya ts'om'ui. Ar tsi Dada da ko'spa ár ñöni nö'ö xi 'yotkagi.

¹⁵ Jange nu'ge jamasunu n'ehe, xa xi umba ár muí xi doxa nö'ö di möñhu.

¹⁶ Nu ár müdi bi zonka ya ts'ut'wi, hinto bi maxkagi, gatho bi hyegatho. Ar tsi Dada da pumbabi'u.

¹⁷ Ar tsi Hmu himbi hyegasegi, bi 'rakagi ar ts'edi bi tsá da mömba ár mhö Jö, ne bi 'yo gatho

nu'u hingya xodyo. Njap'u bi pøkagi himbi zagagi ya 'muhu.

¹⁸ Ne di pödi da pøkagi ar tsi Dada. Hinda hyegi da 'yotka ya ts'omfeni benga ya jö'i, ne da kwatka ma te da zixka mhets'i hár ndö'ö. Ge'ö di 'ñepabi da nsundabi gatho ya pa. Dá njap'u.

Ar Pablo edi ya gamfi ne apa Jö da mats'i

¹⁹ Zengwagip'u ar ku Priska ne ar ku Akila, ne gatho yá mēni ar ku Onesiforo.

²⁰ Ar ku Erasto bi gohnü Nkorinto, ha nu ar ku Trofimo da tso Nmiletto ngetho mi hñeni.

²¹ Jar möte gi e ngut'a, yo gi to'mi da zo ya tse. Peñ'a nzenywa ar ku Eubulo, ar ku Pudente, ar ku Linu, ar ku Klaudia ne gatho nuya ku 'bukwa.

²² Dá su'ahu ar tsi Hmu Hesukristo, dá hwëk'ahu ár njöpi gi gathohu. Dá njap'u.

**Àr 'ra'yo nkohi Jö har ñhöñhö maxei ntongwi
ár mahwifí har hai m'onda ne har ñhömfó
New Testament in Otomi, Querétaro (MX:otq:Otomi,
Querétaro)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Querétaro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Querétaro

otq

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Querétaro

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

a3e32dbb-4826-53d8-92fc-afaa86ffff04